

General Data Protection Regulation (GDPR)

– jak se změny dotýkají obecních zpravodajů

Cílem tohoto souhrnu je představit nejzásadnější změny, které pro obecní zpravodaje přineslo General Data Protection Regulation (dále jen „GDPR“ či „Nařízení“), a shrnout základní právní povinnosti z Nařízení plynoucí.

Co GDPR znamená pro českou úpravu ochrany osobních údajů

1. GDPR sjednocuje ochranu osobních údajů napříč Evropskou unií.
2. Dosavadní právní úprava je stále platná a účinná, ale použije se pouze v případech, které GDPR neupravuje.
3. Oproti dosavadní úpravě ochrany osobních údajů se v praktické rovině povinnosti obecních zpravodajů příliš nemění.

1. Definice základních pojmů

Za osobní údaj se považují veškeré informace o fyzické osobě („subjektu údajů“), kterou lze přímo či nepřímo identifikovat. Taková definice osobního údaje může v praxi znamenat jména osob, údaje o bydlišti, věku nebo i fotografie konkrétních osob a audionahrávky.

Zpracování takového osobního údaje je jakákoliv operace s ním, tedy cokoli od uložení údaje ve vnitřní databázi až po sdílení fotografie. Obecní zpravodaj jako osoba zpracovávající osobní údaje je jejich správcem, neboť určuje prostředky a účel zpracování údajů. V případě obecních zpravodajů bude účelem zpracování údaje informování veřejnosti formou zveřejnění v obecním periodiku (a to v rámci naplňování veřejného zájmu na informovanost o dění v obci). Pro zpracování osobních údajů musí mít každý správce (v našem případě obecní zpravodaj) Nařízením předvídaný právní důvod. Tyto právní důvody jsou v Nařízení uvedeny jako důvody pro zpracování osobních údajů, více viz část 3.

2. Pravidla zpracování osobních údajů

V případě zveřejnění osobního údaje v obecním zpravodaji je potřeba aplikovat všechny zásady Nařízení, tedy je nutné:

- zjistit, zda pro zpracování osobních údajů existuje právní titul;
 - o tedy jeden z právních důvodů (více viz část 3);
- ujistit se, že zpracování a zveřejnění osobních údajů je v souladu s účelem zpracování osobních údajů;
 - o tedy zejména naplňování veřejného zájmu na informovanosti o dění v obci;
- ujistit se, že osobní údaje byly zpracovány korektně a transparentně, tedy že osoba je buď o zveřejnění informována, nebo že mohla očekávat, že by její osobní údaje mohly být zveřejněny;
 - o v případě, že vás fotí osoba s vestou „press“ nebo dáváte rozhovor do místních novin, tak zkrátka musíte předpokládat, že v daném periodiku mohou být vaše fotografie či rozhovor vydány;
- zajistit, aby osobní údaje byly zpracovány jen v nezbytně nutném rozsahu;
- přesvědčit se o bezchybnosti zpracovávaných údajů před jejich zveřejněním.

3. Právní důvody zpracování

Nařízení jako „právní důvody zpracování osobních údajů“ vytyčuje:

- nutnost pro plnění smlouvy,
- oprávnění plynoucí ze zákona,
- oprávněný zájem,
- životně důležitý zájem osoby,
- plnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu,
- souhlas osoby.

Samotná obec při zpracování osobních údajů nejčastěji využívá titulu právní povinnosti nebo veřejného zájmu. Obecní zpravodaj může své zpracování osobních údajů stavět na těchto důvodech spíše zřídka (například lze o veřejném zájmu mluvit v případě zveřejňování programu či zápisů ze zasedání zastupitelstva obce).

Pro obecní zpravodaje jsou relevantními právními důvody pro zpracování osobních údajů zejména oprávnění plynoucí ze zákona či souhlas dotčeného osoby, jak je rozebráno v následujícím textu.

4. Zpravodajská licence

Zpravodajská licence bude nejčastějším právním důvodem zpracování osobních údajů pro obecní zpravodaje. **Zpravodajská licence není dokumentem, který byste museli získat, nýbrž právním pojmem.** Zpravodajství se pro účely zákona rozumí informování veřejnosti o věcech oprávněného veřejného nebo obecního zájmu. **Zároveň při zpravodajství však dochází k zásahu do osobnosti a je nutné vyvažovat způsob a rozsah takového zásahu.** Ze své povahy spadá činnost obecního zpravodaje do zpravodajské licence. Je však vždy potřeba hodnotit, zda dané zveřejnění osobních údajů splňuje účel zpracování. Zveřejňování informací by nikdy nemělo být samoučelné, vždy by mělo vést k informovanosti veřejnosti o dění v obci.

5. Souhlas osoby

Obecně lze považovat souhlas osoby za nejspolehlivější právní důvod ke zpracování osobních údajů. Avšak je nutno v tomto kontextu upozornit na stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů, který se bude snažit bojovat proti praxi získávání souhlasu v neopodstatněných případech, tedy laicky řečeno zbytečně. Takovým případem by bylo například získání souhlasu zastupitelů se zveřejněním jejich osobních údajů jako součásti zápisu ze zasedání zastupitelstva obce, neboť právním důvodem je veřejný zájem a souhlas je tak již nadbytečný. V praxi tedy bude nutné získávat souhlas až v případě, kdy nebude zpracování osobních údajů pokryté jiným z důvodů dle tohoto textu.

- V první řadě je nutné zhodnotit, zda je možné údaje zpracovávat již na základě zpravodajské licence, a až pouze pokud by zákonná licence zpracování nepokrývala, žádat o souhlas.

Pro platnost souhlasu je potřeba dodržet podmínky souhlasu dle Nařízení. O takový souhlas musí být osoba požádána žádostí, která je jasně odlišitelná, srozumitelná a snadno přístupná za použití prostého pochopitelného jazyka. Souhlas musí být osobou dán svobodně a musí být informovaný a výslovný. Souhlas nemá předepsanou formu, tedy je přijatelná jak písemná, tak ústní forma. Písemný souhlas je preferovanějším zejména z pohledu případných sporů, kdy je jednoznačně snazší předložit (například soudu) písemný dokument. Souhlas musí být v každém případě získán před samotným zpracováním osobních údajů.

6. Příklady z praxe

Při informování o obecních akcích je vždy nutné přihlídnout k povaze zveřejněného údaje (kterým může být i fotografie), tedy zda je pouze ilustrační, či zda identifikuje konkrétní osoby, a zda existuje na identifikaci takových osob veřejný zájem.

Zároveň je potřeba dbát původu například fotografií. V první řadě zda byly získány v souladu se zákonem. Například zda fotografie ze školní akce místní základní školy byly získány v souladu se zákonnými důvody Nařízení (tedy pořízeny přímo redakcí v rámci zpravodajské licence či školou v rámci souhlasu).

Pro ilustraci výše uvedeného uvádíme i několik příkladů:

JE MOŽNÉ:

Zveřejnění informací (včetně nebo bez fotografií) o oceněných sportovcích, umělcích a jiných osobnostech v obecním zpravodaji.

Zveřejnění základních informací o jednání zastupitelstva či rady obce spolu s informacemi o jménech přítomných zastupitelů či radních.

Zveřejnění ilustračních (hromadných) fotografií z vítání občanů bez souhlasu dotčených osob.

NELZE:

Zveřejnění fotografií konkrétních rodičů a jejich dětí z vítání občanů bez získání souhlasu dotčených rodičů.

Zveřejnění obsahu jednání zastupitelstva či rady, které zahrnuje i osobní údaje občanů, o jejichž právech a povinnostech bylo jednáno.

- *Jedná se o osobní údaje plynoucí z projednání práv a povinností osob, s výjimkou údajů týkajících se veřejnoprávních smluv (smluv obce se soukromými osobami), údajů o poskytnutých dotacích či jiných informacích, na kterých je veřejný zájem. Obec má povinnost tyto údaje v záznamech z jednání orgánů obce anonymizovat.*
- *Výjimkou je veřejný zájem. Tedy je-li ve vážném veřejném zájmu informaci zveřejnit, pak to je z pozice média (majícího novinářskou licenci) možné. Je třeba dbát veliké opatrnosti, aby např. v obci, kde se občané navzájem dobře znají, nebyl tímto někdo zbytečně či nepřiměřeně poškozen.*

7. Další doporučené zdroje

Metodické pokyny Ministerstva vnitra pro přípravu obcí na požadavky GDPR ke stažení [zde](#).

Stanovisko č. 12/2012 Úřadu pro ochranu osobních údajů – k použití fotografie, obrazového a zvukového záznamu fyzické osoby [zde](#).

Názor Úřadu pro ochranu osobních údajů k blahopřání jubilantům obcemi [zde](#).

Autoři: Ondřej Woznica, Michaela Černá

Místní média, z. s. (www.mistnimedia.cz)

2019